

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Per Risberg
Tel: 08-698 85 34
per.risberg
@naturvardsverket.se

BESLUT
2008-12-22 Dnr 411-7005-08

Svenska Jägareförbundet
Att: Benny Nilsson
Kanelgatan D
434 37 Kungsbacka

Ansökan om skydds jakt på en varg inom området Herrestadsfjället

Beslut

Naturvårdsverket beslutar, med stöd av 21, 23 a, 27 och 33 §§ jaktförordningen (1987:905) samt med beaktande av skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv, att bevilja tillstånd till skydds jakt på en (1) varg i Västra Götalands län inom det område av det s.k. Herrestadsreviret som anges i bilaga 2 till detta beslut.

Naturvårdsverket beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för skyddsjakten. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Beslutet gäller under tiden från och med den 23 december 2008 till och med den 31 januari 2009.

Detta beslut gäller utan hinder av att det överklagas.

Villkor

När får jakt bedrivas?

Jakt är endast tillåten under perioden från och med den 23 december 2008 till och med den 31 januari 2009. Jakten får endast inledas i samråd med

Länsstyrelsen. Jakten är tillåten från och med den dag Länsstyrelsen anger som startdag för jakten. Startdagen meddelas till jaktledaren. Jakten är tillåten under 14 dagar inräknat den dag jakten startar.

Länsstyrelsen får avbryta jakten inom jaktområdet så att den tillåtna 14-dagarsperioden för jakt delas upp i två eller flera jaktperioder, även om ingen varg har fällts. Länsstyrelsen får därefter starta jakten igen, när det bedöms att det finns bättre förutsättningar för att varg ska fällas.

Var får jakt bedrivas?

Jakten får bedrivas på en varg inom det område som avgränsas på kartan enligt bilaga 2.

Jakten får ske på annans mark.

Jaktmetoder och jaktmedel

Den aktuella vargen får sökas med hjälp av motordrivet fordon på väg inom jaktområdet. Det innebär att sökande med hjälp av motorfordon får ske för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att jaga från motorfordon, förfölja eller genskjuta vargen, för att förhindra vargen att undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Naturvårdsverket erinrar om bestämmelserna i 14 – 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt om kravet på ammunition klass 1 för kulgevär vid jakt efter varg.

Vilka får utföra jakten?

Länsstyrelsen i Västra Götalands län utser jaktledare för jakten. Jaktledaren utser de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Den som jagar med stöd av detta beslut ska ha nyttjanderätt till jakt inom del av det jaktområde som definieras under rubriken ”Var får jakt bedrivas?” i detta beslut.

Jakten ska genomföras i samråd med Länsstyrelsen som även på lämpligt sätt ska följa jaktens genomförande.

Vilka djur får fällas?

En varg i det så kallade Herrestadsfjällreviret får fällas. Andra vargar är fredade. Länsstyrelsen bör vara behjälplig med att lokalisera vargarna i syfte att rätt individ blir föremål för jakt.

Anmälan av fälld eller påskjuten varg

Jaktledaren ska omedelbart anmäla till Länsstyrelsen när en varg fällts eller påskjutits. Jaktledaren ska innan jakten inleds informera samtliga jägare om deras skyldigheter och vilka villkor som gäller för förfarande med fälld eller påskjuten varg.

Avlysning

Länsstyrelsen ska omedelbart avlysa jakten om en varg fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat får Länsstyrelsen besluta om fortsatt jakt inom den tid beslutet gäller.

Besiktning av fälld varg

Skytten ska uppvisa den fällda vargen samt skottplats/fallplats för Länsstyrelsens besiktningsman. Fälld varg får inte flyttas från fallplatsen innan djuret besiktigats av besiktningsmannen.

Hantering av fälld varg

I enlighet med 33 § jaktförordningen tillfaller det fällda djuret staten och omhändertas av Länsstyrelsen i samråd med polisen för vidarebefordran till Statens Veterinärmedicinska Anstalt för obduktion.

Länsstyrelsens åtgärder i samband med skyddsjakten

Länsstyrelsen utser en jaktledare. Länsstyrelsen meddelar när jakten får starta, vilket ska ske i samråd med jaktledaren. Länsstyrelsen ska även avlysa jakten om djuret fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Länsstyrelsen bör vara behjälplig med att lokalisera vargarna i syfte att rätt vargindivid blir föremål för jakt. Länsstyrelsen bör hålla sig uppdaterad om annan vargförekomst i området för att undvika att andra vargar än de tillhörande Herrestadsreviret skulle bli föremål för skyddsjakten.

Länsstyrelsen utser en besiktningsman som besiktigar det fällda djuret. Besiktningsmannen ombesörjer för länsstyrelsens räkning och i samråd med Polismyndigheten omhändertagande av det fällda djuret eller, om djuret endast påskjutits, kontrollerar att eftersök genomförs eller vidtar andra nödvändiga åtgärder.

Länsstyrelsen ska senast inom 30 dagar efter avslutad jakt överlämna en skriftlig rapport till Naturvårdsverket om utfallet av jakten. Rapporten, som också utgör rapporteringsunderlag till EU-kommissionen i enlighet med art- och habitatdirektivets artikel 16.2, ska innehålla uppgifter om djurets kön, samt tidpunkt (datum och klockslag), plats (fastighet, kommun, koordinater i rikets nät), vem eller vilka som varit jaktledare och hur djuret fällts (jaktmetod). Av rapporten ska även framgå vilka eventuella erfarenheter som vunnits i samband med jakten.

Bakgrund

Jägareförbundet, Göteborg och Bohuslän och Norra Älvsborg, samt Jägarnas Riksförbund, Västra Götaland har genom Stig Strandberg 2008-10-09 ansökt om skydds jakt på en varg inom ett område som benämns Herrestadsfjället i Västra

Götalands län. Sökanden uppger att 3 jakthundar dödats mellan den 25 augusti och 7 oktober 2008 samt att inga andra tamdjur angripits i området, även om de flesta djurbesättningar är relativt oskyddade. Vidare anser sökanden att det finns indikationer på en fastare etablering av varg i området samt föreslår ett jaktområde och att jakten ska ske som avlysningsjakt i samverkan mellan jaktledare, Länsstyrelsen och Polisen.

2008-12-01 inkom sökanden med komplettering av tidigare ansökan. Enligt komplettering hade en ytterligare hund dödats av varg.

Den 2008-12-18 inkom sökande med ytterligare komplettering av tidigare ansökan. Enligt komplettering hade det skett en ytterligare en hundattack (2008-12-17) i området. Hunden fick avlivas pga skador. Enligt information i Rovdjursforum bedömde Länsstyrelsen besiktningsman skadan vara orsakad av varg.

Naturvårdsverket har 2008-10-10 begärt yttrande av Länsstyrelsen i Västra Götaland samt Viltskadecenter
Länsstyrelsen i Västra Götalands län tillstyrker i yttrande 2008-10-23 att Naturvårdsverket beviljar jakt på en varg inom det i ansökan uppgivna området.

Länsstyrelsen uppger angående skadebilden att två av dessa tre angrepp med stor sannolikhet kan kopplas till vargparet i det aktuella området. Det tredje angreppet i höjd med Hedekas skulle också kunna vara orsakat av dessa eller av vargarna i reviret Dals Ed-södra. Det är okänt om angreppen har utförts av en och samma individ. Två angrepp på får har inträffat under det senaste halvåret. Ett angrepp inträffade den 20 juli 2008 vid Milleryr sydväst om Högsäter då ett lamm angreps. Ytterligare ett angrepp inträffade den 26 september 2008 vid Enarsrud nordväst om Färgelanda då ett lamm dödades

Enligt Länsstyrelsens inventering 2007/08 fanns det sex revirmarkerande vargpar i länet. I år har föryngring dokumenterats i Ed/Halden- reviret och i Bredfjällsreviret. I det senare fälldes alfa-hannen i augusti 2008 under skydds jakt. Under sommaren och hösten har observationer gjorts av ett vargpar som varaktigt har uppehållit sig i, på och omkring Herrestadsfjället. Det finns inga tecken på föryngring i reviret. Ett stort antal spillningar har insamlats men inget av dem har analyserats. Enligt Länsstyrelsen saknas det för närvarande dokumentation för att kunna knyta skador till en specifik vargindivid.

Vidare skriver Länsstyrelsen att som förebyggande åtgärd har hundpinglor använts. Länsstyrelsen levererar dagligen pinglor till jägare i området. En lista med namn, e-postadresser och telefonnummer till 7 älgskötselområden i berört område har på initiativ av jägarna upprättats. Detta för att snabbt kunna lämna och få aktuell information om varg och förebygga angrepp.

Enligt information från Länsstyrelsen (e-post den 9 december) gör Länsstyrelsen bedömning, med hänsyn till fältarbete i området, att tre angrepp är orsakade av vargar från Herrestadsreviret.

Viltskadecenter uppger i sitt yttrande 2008-11-25 att det i dagsläget inte är möjligt att säga vilket revir som har orsakat skada i området. Enligt Viltskadecenters bedömning är det mindre sannolikhet att skador har orsakats av det nyetablerade reviret i Herrestadsfjället. Viltskadecenter anger även att de skador som har uppkommit i området motsvarar ungefär det man kan förvänta i ett vargrevir.

Viltskadecenter uppger 2008-12-19 ”Att jämföra reviren i Västra Götaland med varandra utan att ta hänsyn till att det finns ytterligare fyrtioalet revir, varav flera har ett större antal vargangrepp på såväl tamdjur som hundar skulle förminska effektiviteten hos skydds jakt som en skadeförebyggande åtgärd.” Vidare skriver Viltskadecenter i yttrande att ”för hålla antalet angrepp på en så låg nivå som möjligt[...] så blir det mest effektivt att försöka avliva de vargar som är mer benägna än andra vargar att angripa tamdjur eller hundar”

Viltskadecenter tillstyrkte i telefonsamtal den 22 december skydds jakt på en varg i det aktuella reviret.

Skäl

Juridiska förutsättningar för skydds jakt

Skydds jakt efter varg kan ske genom särskilt myndighetsbeslut med stöd av 23 a och 27 §§ jaktförordningen (1987:905). För att tillstånd till skydds jakt ska kunna beviljas krävs att vissa villkor är uppfyllda. Det ska inte finnas någon annan lämplig lösning och skydds jakten får inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Skydds jakten får beslutas för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Rovdjurspolitikens riktlinjer

När det gäller skydds jakt på varg anförs följande i propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57):

”Innan det föreslagna etappmålet är nått bör skydds jakt tillåtas endast i begränsad omfattning. Främst bör skydds jakt kunna tillåtas inom renkötselområdet. Det gäller då främst vargar som etablerar revir inom för rennäringen särskilt olämpliga områden. En förutsättning för skydds jakt bör dock vara att stammen som helhet i landet visar en positiv utveckling mot etappmålet (s. 42).

Vidare skrivs i propositionen att:

”Även utanför renskötselområdet bör skydds jakt kunna tillåtas i begränsad omfattning innan etappmålet är nått. Det kan främst gälla enstaka individer i situationer med allvarliga skadeproblem som inte rimligen kan lösas på annat sätt” (s. 42).

När det gäller vargstammens utveckling efter att etappmålet har nåtts anfördes det följande:

”Då detta etappmål uppnåtts skall en grundlig utvärdering av vargförekomstens effekter genomföras. Därefter beslutas om ett eventuellt nytt etappmål eller en miniminivå.” (s. 38)

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverket gör en samlad bedömning i varje enskilt fall. Verket bedömer skadornas omfattning, om skadeförebyggande åtgärder gjorts och vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skydds jakt. Verket beaktar också vargstammens utveckling i landet som helhet samt vargarnas genetiska ursprung. Vidare bedömer verket om det går att identifiera särskilt skadegörande individer.

Riksdagen har i sitt beslut om rovdjurspolitiken lagt fast ett etappmål för vargstammens utveckling som är 20 föryngringar, motsvarande ca 200 individer (prop. 2000/01:57 Sammanhållen rovdjurspolitik). Länsstyrelserna har ansvaret för inventeringen av varg. Viltskadecenter har på Naturvårdsverkets uppdrag koordineringsansvaret för varginventeringen. Vargstammen i Sverige har enligt Viltskadecenter ökat från 7 föryngringar år 2000/2001 till 22 föryngringar 2007/2008 varav en i gränsrevir med Norge. Förutom dessa 22 föryngringar har vinterns inventeringar resulterat i 14-21 revirmarkerande par varav tre i gränstrakterna med Norge. Enligt det skandinaviska vargprojektet hade vargstammen en årlig genomsnittligt ökning på 27 % mellan åren 1992 och 2006. Sammantaget visar vargstammen en positiv utveckling i landet som helhet.

Att förebygga att varg skadar eller dödar jakthundar är svårt. En metod som prövas i förebyggande syfte samt är praktiskt möjlig och rimlig att tillämpa på självständigt arbetande jakthundar, är så kallade pinglor. Metoden torde kräva att samtliga hundar som används vid s.k. löshunds jakt, i ett stort geografiskt område, förses med pinglor. Naturvårdsverket påtalar vikten av att Länsstyrelsen fortsatt informerar om att dessa finns och ser till att pinglor finns tillgängliga och distribueras till jaktlagen. Viltskadecenter kommer att utföra en utvärdering av pinglornas effekt. Resultatet av utvärderingen väntas bli klar under 2009/10. Viltskadecenter testar också nya skyddsvästar för hundar. Västarerna är från början utvecklade för att skydda jakthundar mot vildsvin, men har anpassats för att skydda mot vargangrepp. För närvarande finns minst 100 västar ute i vargrevir för test och utvärdering. Viltskadecenter har även här i uppdrag att utvärdera effekterna.

Naturvårdsverket vill peka på vikten av arbetet med förebyggande åtgärder fortsätter. Naturvårdsverket anser att det är av stor vikt att en rad förebyggande åtgärder bör vidtas i det aktuella området inte bara när det gäller jakthundar utan även för hägnade tamdjur. En mycket viktig del i arbetet är att utveckla dialogen med boende i trakter som fått problem.

En kartläggning av Herrestadsrevirets nuvarande utbredning bör prioriteras i inventeringsarbetet av Länsstyrelsen eftersom ytterligare vargangrepp kan inträffa i området. En så kallad varggrupp med representanter från berörda jaktvårdslokaler och Länsstyrelsen skulle kunna bildas i området för att ordna en vargtelefon eller liknande där aktuell info om vargars rörelser (t ex var rendez-vousplatsen finns eller var vargar senast ringades) kan spridas för att ge jägare möjlighet att undvika att släppa sin hund i de områden där risken för tillfället är störst.

Angående skador i Herrestadsreviret har både i Länsstyrelsens och Viltskadecenters tidigare yttranden förts resonemang om svårigheten att peka ut särskilt skadegörande individer. Totalt har det under perioden 2008-08-25 – 2008-12-17 dödat fyra hundar i detta begränsade område samt en hund norr om detta. Enligt information från Länsstyrelsen per telefon (2008-12-18) gör Länsstyrelsen bedömningen att fyra av fem angrepp på hundar med stor sannolikhet har gjorts av vargar i Herrestadsreviret, medan det mest nordligaste angreppet sannolikt kan hänföras till Ed-södra reviret.

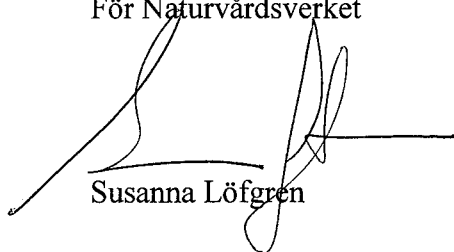
De upprepade angreppen på hundar under en relativt begränsad tid (2008-08-25–2008-12-17) gör att Naturvårdsverket i detta fall bedömer skadan som allvarlig. Den dokumenterade benägenheten för vargar inom ett revir att angripa hundar under en begränsad tid gör sammantaget att problemen med dessa vargar bedöms vara värre än vad som kan väntas vid en vargetablering i Mellansverige. Det går inte att peka ut exakt vilken/vilka vargar som varit inblandade i angreppen, men angreppen på hund i reviret är högre än väntat.

Med hänsyn till den relativt gynnsamma utvecklingen för varg i landet som helhet samt svårigheterna att förebygga skador på självständigt arbetande jakthundar, bedömer Naturvårdsverket att det inte finns någon annan lämplig lösning än att tillåta jakt på en varg i det aktuella området i Herrestadsreviret i Västra Götalands län. Ansökan bör därför bifallas med skydds jakt på ett djur. Naturvårdsverket finner det rimligt att underlätta jakten genom att söka efter vargen med motordrivna fordon.

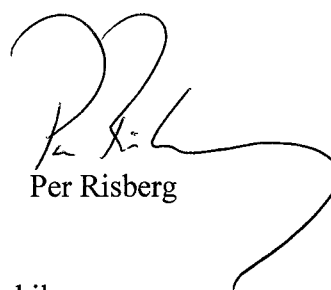
Naturvårdsverket bedömer att denna skydds jakt inte kommer att försvåra utvecklingen mot en gynnsam bevarandestatus för vargstammen.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningsdirektörerna Malin Hollberg Malm och Per Risberg, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Susanna Löfgren

Per Risberg

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga.

Kopia till:

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Polismyndigheten i Västra Götalands län
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Viltskadecenter
Miljödepartementet
Jordbruksdepartementet
Naturhistoriska Riksmuseet
Rådet för rovdjursfrågor
Skandinaviska vargprojektet (Skandulv)
Direktoratet for Naturforvaltning, Norge
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland

Bilaga 1

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos länsrätten. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till länsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

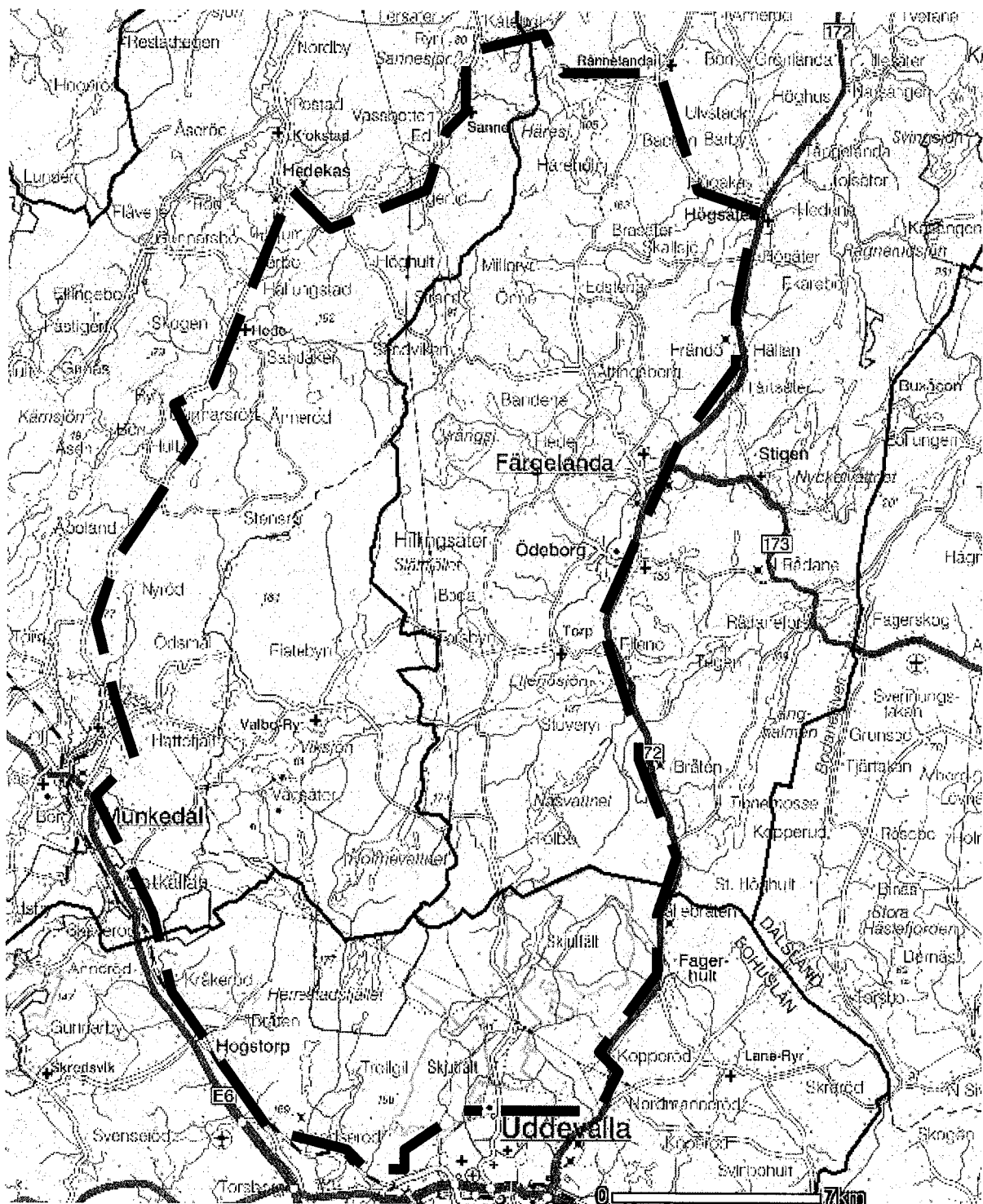
I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer

Begränsningslinje för ev. skyddjakt på en varg i Herrestadsfjällsområdet.

Uddevalla tätort och järnvägen västerut. Där järnvägen tangerar E6 utgör E6:an gräns åt väster upp till Munkedal. Från Munkedal följer gränsen vägen norrut till Hedekas via Hede. I norr från Hedekas till Högåsäter via Rännelanda. Från Högåsäter söderut utmed väg 172 söderut till Uddevalla tätort.

